

Mikael Berglund, Universitetsledningens stab

2024-04-09

Dnr 2026/967

Doktorandenkät 2025

Doctoral Student Survey 2025

Sammanfattningsrapport

En del av Mittuniversitetets kvalitetssäkringsarbete

Innehåll

Om enkäten och rapporten.....	3
Område 1: Bakgrund	3
Område 2: Rekrytering och antagning	3
Område 3: Forskarutbildningen.....	4
Område 4:Handledning och handledare	4
Område 5: Forskningsmiljö	5
Område 6: Arbetsbörda och diskriminering.....	5
Område 7: Möjlighet att påverka utbildning och studiesituation.....	6
Område 8: Individuell studieplan	6
Område 9: Service och infrastruktur.....	6
Område 10: Slutliga frågor	7
Summering	7

Om enkäten och rapporten

Enkäten är uppdelad i tio frågeområden med en rad frågor till varje. I följande sammanställning presenteras enkätutfallet under de huvudrubrikerna.

Respondenterna nåddes genom samlingslistor med epost-adresser som tillhandahölls av fakultetskanslierna vid Mittuniversitetet (MIUN). 214 personer fick enkäten, 100 på Fakulteten för humanvetenskap (HUV) och 114 på Fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier (NMT). 45 svar (45 % av respondenterna) kom från doktorander inom HUV-fakulteten, 39 (34 %) från NMT-fakulteten. En respondent angav ingen fakultet. Separata summeringar för respektive fakultet finns tillgängliga men presenteras inte systematiskt här. Enkäten var öppen 1-21 september.

Område 1: Bakgrund

Frågeområdet rymmer uppgifter om formalia och privata förhållanden.

Andelen kvinnor och män svarar väl mot fördelningen totalt vid MIUN.

En ansevärd del av svaren är sannolikt från internationella studenter. Huvuddelen av dem som säger sig vara bosatta i Sverige endast under forskarutbildningen, eller i första hand talar engelska, är inom NMT-fakultet (15 respektive 20 st).

Angivet hemland i fritextfråga illustrerar bredden i MIUN:s rekrytering till forskarutbildning. Grupperat efter region: Europa 12 (en rad olika länder), Mellanöstern 8 (Iran vanligast), övriga Asien 8.

Då det gäller uppskattad arbetstid förefaller det som om HUV-fakultetens doktorander lägger ned mindre tid i snitt än NMT-fakultetens. HUV-doktoranderna som svarat har i snitt angett 34 timmar per vecka och har medianen 35 timmar; NMT-doktoranderna har 40 timmar i bägge fallen.

Område 2: Rekrytering och antagning

Frågeområdet tar upp information knuten till inledningen av forskarstudierna vid Mittuniversitetet.

Annonseringen är viktig men inte den enda vägen till en forskarutbildning vid MIUN.

Med undantag för biblioteksservice visar svaren att informationen om forskarutbildningen inte var heltäckande eller tillräcklig för alla doktorander. Kritiska synpunkter i fritextsvar gällde för det mesta antingen administrativa brister eller särskilda svårigheter för utländska doktorander/nyantagna.

Område 3: Forskarutbildningen

Frågeområdet tar upp praktiska inslag i forskarutbildningen (doktorandkurser, kommunikation och presentation, gemensamma arrangemang, studierektorsfunktioner). Delvis är svaren välvilliga men i vissa fall syns ett ganska brett missnöje. Doktorander vid NMT tycks vara mindre nöjda än vid HUV.

Doktorander inom HUV-fakultet har i högre grad valt sina ämnen själva.

MIUN:s forskarutbildningskurser får sämre omdöme än externa kurser. Kurstillgången verkar också vara ett problem. Förhållanden rörande forskningskommunikation och presentation av forskning ges välvilliga omdömen.

Studierektorsrollen är inte väl känd och relativt många säger sig inte vara bekväma med den kontakten.

I fritextsvaren är omdömena blandade men en rad svar belyser viktiga konkreta svårigheter, t.ex. långsamhet rörande visum, lön och bankkonto. Brist på stöd från lärosätet lyfts fram i några svar.

Område 4:Handledning och handledare

Frågeområdet handlar om den konkreta handledningen. Utfallet är ganska blandat. Det vetenskapliga stödet framstår i stort sett som tillfredsställande.

Välvilliga omdömen lämnas gällande handledarnas benägenhet att ge konstruktiv kritik, sämre gällande karriärmöjligheter och forskningsetik samt om hur handledare klargör förväntningar.

Handledarbyte tycks vara ett problemområde. Byten förekommer (vanligare inom HUV-fakultet, där också kunskapen om hur byte sker är större) och ett byte har övervägts av nästan en tredjedel. Nära hälften säger sig vara obekanta med procedur vid handledarbyte.

Utbytet mellan doktorand och handledare vid ordnade träffar tycks vara begränsat (flertalet anger 1-3 möten eller 1-5 handledningstimmar per månad). Svaren från doktorander på HUV-fakultet mer positiva än för NMT-fakultet gällande stöd från handledare och omfattning av handledning.

I fritextsvar uttrycker många stor tillfredsställelse med handledare. En del kritik lyfts fram: främst kanske brist på tid för handledning men även otydliga roller och otydligt ansvar eller luckor i sakkompetens.

Område 5: Forskningsmiljö

Frågeområdet tar upp olika aspekter av den miljö man som doktorand ingår i. Miljöns storlek är inte definierad och svaren kan alltså gälla sammanhang som är ganska olika. Svaren pekar på att flertalet doktorander i stort sett trivs i sin miljö. Ingen nämnvärd skillnad tycks råda mellan fakulteterna i detta hänseende.

Svaren i fritextfrågan är skiftande. Notabelt är att flera inom NMT-fakultet nämner en upplevd brist på intresse för andras arbete inom den miljö man tillhör.

Område 6: Arbetsbörda och diskriminering

Frågeområdet tar främst upp den psykiska arbetsmiljön och olika saker som kan leda till en belastning för den enskilda individen. Relation till andra belyses i frågor som rör direkt diskriminering.

Många anger att man arbetat då man varit sjuk och att man måst arbeta utanför vanlig arbetstid. Rätt många anger att man känner sig mentalt eller fysiskt sliten efter arbetet, eller då man tänker på arbetet. Situationen i detta hänseende tycks vara lite bättre på HUV-fakulteten än på NMT. Inom NMT-fakultet anges också koncentrationssvårighet och rastlöshet som vanligare än inom HUV-fakultet.

I över 30 % av svaren anges att man i stor utsträckning har drabbats av negativa konsekvenser p.g.a. stress eller belastning. Inom NMT-fakultet är siffran lite högre än inom HUV-fakultet. Många anger dock att man klarar att hantera stressen.

Doktorander vid HUV-fakultet anser sig ha inflytande vid sin avdelning i högre grad än NMT-doktoranderna.

I frågan om deltagande på lika villkor anger huvuddelen att man instämmer i att detta i stort sett är möjligt för alla. Siffran är högre inom HUV-fakultet. Ett antal anger att man själv upplevt diskriminering. De skäl man anfört varierar: etnicitet följt av kön är vanligast (7 respektive 4 svar).

Det anses överlag att kvinnor och män har samma förutsättningar att bedriva forskarstudier vid MIUN. Ett fåtal bedömer att ena könet (män) har bättre förutsättningar. De flesta bedömer att jämställdhet mellan män och kvinnor beaktas vid MIUN.

En tydlig uppfattning är att internationella doktorander vid MIUN är missgynnade på olika sätt i jämförelse med svenska. Detta återkommer i flera enkätfrågor och i fritextsvar. Främst kommer sådana svar från NMT-fakultet. Språk och informationsförmedling anges som problem.

Arbetsbörda lyfts fram som ett problem i fritextsvar. Både omfattning och periodvis koncentration av arbete nämns som besvärande.

Område 7: Möjlighet att påverka utbildning och studiesituation

Frågeområdet behandlar utvärdering av utbildningsdelen och rymmer kommentarer även om forskarutbildningskurser.

Svaren pekar generellt på en begränsad möjlighet att påverka. Påverkansmöjlighet genom samtal eller dialog uppfattas vara lite större inom HUV-fakultet än inom NMT-fakultet. Kursvärderingar tycks inte vara en särskilt prioriterad verksamhet. Inom NMT-fakultet har lite större andel sagt sig bli informerad om utfall än inom HUV-fakultet.

Exempel ges i svaren på viktiga forskarutbildningskurser men också på sådana som uppfattats som dåligt genomförda eller svaga i sitt innehåll. Kurser i kvantitativ metod, vetenskapligt skrivande, vetenskapsteori och forskningsfilosofi får denna kritik i fler än ett svar.

Område 8: Individuell studieplan

Frågeområdet rymmer frågor om ISP och lärandemålsmatrisen. Delaktighet och uppföljning av ISP tycks fungera ganska väl. Lärandemålsmatris som stöd för lärande liksom ISP som planeringsstöd sägs fungera ojämnt.

Kritiska uppfattningar som framkommer i fritextsvar att ISP-uppföljningen endast är ett byråkratiskt krav, att systemet inte används på ett bra sätt eller att den tekniska formen är ett hinder.

Område 9: Service och infrastruktur

Frågeområdet rymmer frågor om verksamhetsstöd i olika former. Utfallet är skiftande. En rad konkreta problem nämns, inklusive vissa tekniska begränsningar eller saknade funktioner. NMT-fakultetens doktorander säger sig oftare sakna tillgång till utrustning.

De tekniska aspekterna (IT, litteratur, bibliotek) ges ganska goda omdömen. Lärosätets förmåga att stödja vid stressbelastning framstår som ett problem. Hjälp rörande framtida karriär ges rätt negativa omdömen och information om regler och riktlinjer uppfattas av många som otillräcklig. I fritextsvar framförs visst missnöje med t.ex. IT-stöd och webbsidornas organisering.

Område 10: Slutliga frågor

Frågeområdet rymmer vissa övergripande, sammanfattande frågor. Svaren ger en relativt gynnsam bild med tanke på det missnöje som syns tidigare i enkäten. Bilden dock är inte entydig. Vid HUV-fakultet är de välvilliga svaren fler än inom NMT-fakultet: fler tycks vara nöjda med sitt val att doktorera, fler säger sig vilja rekommendera utbildningen och en större andel säger sig vilja arbeta vidare vid MIUN. Det tycks vara relativt vanligt att doktorander överväger ett uppehåll i forskarutbildningen, främst inom NMT-fakultet.

I fritextsvaren ges synpunkter som är mycket varierande i innehåll. Det är inte alltid saker som lätt kan implementeras i ämnesmiljöerna. Ofta är anmärkningarna knutna till en resursbrist i tid, personal eller pengar. En konkret detalj som flera tar upp är introduktion och information om forskarutbildning vid MIUN.

Summering

- 40 % av dem som fick enkäten svarade (45 % av doktoranderna inom HUV-fakultet, 39 % NMT-fakultet)
- Angiven arbetstid för forskarstudier: vid HUV-fakultet i genomsnitt 34 tim/vecka, vid NMT-fakultet 40 tim/vecka
- Blandade omdömen lämnas men i flertalet frågor överväger positiva svar
- Doktorander trivs vanligen i sina forskningsmiljöer och det vetenskapliga stödet i handledningen ges goda omdömen
- Information före antagning kritiserar, särskilt för utländska doktorander
- MIUN:s egna doktorandkurser anses mindre lyckade; även kurstillgång generellt tycks vara ett problem
- Handledarbyte övervägs av relativt många men kunskap om procedur brister
- Tid för planerad handledning är begränsad, ofta endast enstaka timmar per månad
- Upplevd stress och trötthet är relativt vanligt
- I frågor om stöd från handledare, arbetsbörda och belastning är omdömena bättre bland HUV-fakultetens doktorander
- Förutsättningar för män och kvinnor uppfattas i stort sett likvärdiga och man bedömer att jämställdhet beaktas vid MIUN
- Huvuddelen bedömer att deltagande i forskarutbildning sker på lika villkor
- Utländska doktorander uppfattas vara missgynnade jämfört med svenska, främst vid NMT-fakultet; informations- och språksvårigheter dominerar som skäl
- Påverkansmöjlighet anses vara liten
- Individuella studieplaner ges varierande omdömen
- I frågor om service och infrastruktur ges goda omdömen om t.ex. bibliotek och IT, mindre välvilliga om t.ex. information om regler och stöd vid stress.